

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare samt av 3 och 5 §§ lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare ändras så att försäkringssystemet effektivare förebygger uppkomsten av arbetsskador. Reformen genomförs så att lantbruksföretagarna inom ramen för olycksfallsförsäkringssystemet övergår till att betala en riskbaserad försäkringspremie. På längre sikt leder detta arrangemang till att lantbruksföretagare som inte drabbas av arbetsskador kan få sin försäkringspremie nedsatt.

Dessutom föreslås en sådan ändring i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare att staten inte längre deltar i kostnaderna för den frivilliga olycksfallsförsäkringen enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Statens finansieringsandel skall enligt förslaget överföras på den försäkringspremie som uppbärs hos de försäkrade.

Lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen föreslås bli så ändrad att dagpenningens nivå sänks från 75 till 70 procent av lantbruksföretagarens arbetsinkomst och så att för dagpenningen bestäms en ovillkorlig tre dagars självrisktid. Dessutom slopas minimidagpenningen och för dagpenningen stadgas ett minsta belopp som överhuvudtaget betalas ut.

De föreslagna ändringarna beräknas år 1997 minska statens utgifter med ca 10 miljoner mark, år 1998 med ca 29 miljoner mark och år 1999 med ca 30 miljoner mark per år.

Propositionen har samband med den i regeringsprogrammet och dess tilläggsprotokoll avtalade målsättningen att åren 1995—1999 minska statens finansieringsandel inom lantbruksföretagarnas socialförsäkringssystem.

Det är meningen att ändringarna i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare skall träda i kraft den 1 januari 1997, likväl så att systemet med riskbaserade försäkringspremier för första gången tillämpas på försäkringspremierna för år 1998 och så att endast tiden efter den 30 juni 1997 och därefter inträffade nya arbetsskadefall som berättigar till ersättning skall beaktas när premiegraderingen bestäms. De ändringar som föreslås i lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen är avsedda att träda i kraft den 1 juli 1997.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1997 och avses bli behandlad i samband med den.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna**1.1. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare****1.1.1. Nuläget**

Olycksfallsförsäkringssystemet och dess finansiering

Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare tillkom genom en lag som stiftades den 23 december 1981 (1026/81). Lagen trädde i kraft den 1 juli 1982. Syftet med lagen är att ge lantbruksföretagarna ett liknande olycksfallsförsäkringsskydd som arbetstagarna har.

I förhållande till övriga socialförsäkringsersättningar är lantbruksföretagarnas olycksfallsersättningar i allmänhet primära. Genom olycksfallsförsäkringssystemet bekostas således också socialskydd som lantbruksföretagarna skulle ha rätt till från annat håll, t.ex. genom sjukförsäkrings-, folkpensions- och arbetspensionssystemet. Detta kallas för grundskydd vid finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringssystem. Den egentliga förmån som lantbruksföretagarna får genom olycksfallsförsäkringssystemet utgörs av den del varmed ersättningarna överstiger grundskyddet. Vid finansieringen av olycksfallsförsäkringen kallas denna andel för tilläggsskydd.

I 15 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare stadgas om finansiering av olycksfallsförsäkringssystemet. Enligt stadgandet finansieras totalkostnaderna genom en grundskyddsandel och en tilläggsandel. Till totalkostnaderna hänförs kostnaderna för den obligatoriska försäkringen och för den i lagens 21 § 1 mom. nämnda frivilliga olycksfallsförsäkringen. I finansieringen av grundskyddsandelen deltar de för grundskyddsförmånerna huvudsakligen ansvariga, dvs. Folkpensionsanstalten och Lantbrukarnas pensionsanstalt. Lantbruksföretagarna och staten finansierar hälften var av tilläggsandelen.

I samband med att lagstiftningen om olycksfallsförsäkringen för lantbruksföretagare ansågs det nödvändigt att staten deltar i kostnaderna för försäkringssystemet. Alter-

nativet att lantbruksföretagarna genom sina försäkringspremier skall bekosta hela tilläggsskyddet ansågs vara problematiskt i synnerhet för lantbruksföretagare med mindre lägenheter. Statens finansieringsandel motiverades också med den höga olycksfallsfrekvensen bland lantbruksföretagarna och med behovet att förhindra att försäkringskostnaderna överfördes på konsumentpriserna. Kostnadsfördelningen mellan de försäkrade och staten avtalades i samband med 1981 års inkomstpolitiska helhetsuppgörelse.

Tilläggsskyddets andel av olycksfallsförsäkringens totalkostnader justeras regelbundet. Senast skedde detta år 1993, då tilläggsskyddet utgjorde 67,6 procent av försäkringens totalkostnader. Enligt gällande lag är lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel 33,8 procent och statens andel likaså 33,8 procent av totalkostnaderna. Dessa andelar utgör enligt de nuvarande stadgandena ca 63 miljoner mark år 1997 och ca 61 miljoner mark år 1998.

Lantbruksföretagares försäkringspremie

Arbetsskadeskyddet enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare gäller lantbruksföretagare som är skyldiga att uppta en försäkring motsvarande det minimipensionsskydd som stadgas i lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69). En lantbruksföretagare skall för sitt arbetsskadeskydd betala en försäkringspremie som bestäms på grundval av den arbetsinkomst som har fastställts för honom i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare. Om detta stadgas i 17 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Vid utgången av 1995 var antalet obligatoriskt försäkrade lantbruksföretagare ca 130 000.

En lantbruksföretagare som inte är skyldig att uppta en sådan försäkring som stadgas i lagen om pension för lantbruksföretagare kan enligt 21 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare uppta en frivillig olycksfallsförsäkring för arbetsskador. Försäkringspremien för en frivillig försäkring bestäms på den årsarbetsförtjänst som fastställts för den försäkrade enligt principerna i lagen om pension för lantbruksföretagare.

etagare. Förfarandet regleras i lagens 21 § 3 mom. och i de av social- och hälsovårdsministeriet fastställda försäkringsvillkoren. Vid utgången av år 1995 hade ca 30 000 lantbruksföretagare tecknat frivilliga försäkringar.

Med stöd av 17 § 2 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare skall social- och hälsovårdsministeriet fastställa grunderna för försäkringspremien. Samma principer tillämpas i detta avseende på obligatoriska och frivilliga försäkringar.

För bestämmandet av försäkringspremiens storlek fastställer social- och hälsovårdsministeriet årligen en procentsats. Denna skall fastställas så att i försäkringspremier uppbärs ett belopp som sammanlagt motsvarar lantbruksföretagarnas andel av systemets totalkostnader. Procentsatsen är densamma för samtliga försäkrade. Försäkringspremien är den enligt procentsatsen uträknade andelen av den försäkrades i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare angivna arbetsinkomst eller av den årsarbetsförtjänst som fastställts för den frivilliga olycksfallsförsäkringen.

År 1996 är procentsatsen för försäkringspremien 0,79 procent av lantbruksföretagarens arbetsinkomst. Den genomsnittliga försäkringspremien för obligatoriskt försäkrade lantbruksföretagare uppgår till ca 430 mark om året och för frivilligt försäkrade lantbruksföretagare till ca 170 mark om år.

1.1.2. Föreslagna ändringar

Lantbruksföretagares försäkringspremie

Enligt gällande lag bestäms försäkringspremien för lantbruksföretagare på den för lantbruksföretagaren enligt lagen om pension för lantbruksföretagare fastställda arbetsinkomsten eller på den årsarbetsförtjänst som ligger till grund för den frivilliga försäkringen. Försäkringspremien räknas ut som en för samtliga försäkrade lika stor procentuell andel av den försäkrades arbetsinkomst eller årsarbetsförtjänst.

En betydande del av ersättningarna i samband med olycksfallsförsäkringen består av kostnadsersättningar. Lantbruksföretagarens arbetsinkomst påverkar inte ersättningsbeloppet. Däremot bestäms ersättningarna för inkomstbortfall på grundval av lantbruksföretagarens årsinkomst eller årsarbetsförtjänst.

Det vore konsekvent och rättvist med tan-

ke på fördelningen av premiebördan om olycksfallsförsäkringspremien, i likhet med ersättningarna, skulle bestå av en för alla försäkrade lika stor del och en förtjänstrelaterad del. Efter ändringen skulle arbetsinkomsten spela en relativt sett mindre roll vid bestämmandet av premiens storlek. Detta skulle för sin del göra det lättare att bibehålla arbetsinkomsten som en grund för lantbruksföretagarnas arbetspensions- och olycksfallsförsäkringssystem. På dessa grunder föreslås att lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare ändras så att försäkringspremien indelas i en för samtliga försäkrade lika stor markbestämd basdel och i en förtjänstdel som bestäms som en procentuell andel av arbetsinkomsten. Stadganden om saken föreslås i lagens 17 § 2 mom. Stadgandet som bemyndigar social- och hälsovårdsministeriet att fastställa grunderna för försäkringspremien föreslås bli överfört till 17 § 4 mom. Stadgandet i 17 § 1 mom. sista meningen, om att enbart arbetsinkomsten läggs till grund för bestämmande av försäkringspremien, föreslås bli upphävt.

Kostnadsersättningarna består närmast av ersättningar för sjukvårdskostnader. Därför föreslås att basdelens markbelopp skall bestämmas årligen på så sätt att lantbruksföretagarnas sjukvårdskostnader fördelas jämnt mellan de försäkrade. Härvid skall beaktas också den årliga avgift som separat uppbärs för utnyttjandet av sjukvårdstjänster för att förverkliga det s.k. totala kostnadsansvarets princip. Basdelens markbelopp bestäms inte i lagen utan det skall enligt förslaget fastställas av social- och hälsovårdsministeriet med iakttagande av de ovan nämnda principen.

Försäkringspremiens förtjänstdel skall enligt förslaget uppbäras som en procentuell andel av den försäkrades i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare angivna arbetsinkomst eller av den frivilliga olycksfallsförsäkringens årsarbetsförtjänst. Procentsatsen bestäms så att de premier som uppbärs såsom förtjänstdel tillsammans med de premier som uppbärs såsom basdel - med beaktande också av det nedsättningsförfarande som beskrivs längre fram - skall motsvara de försäkrades premieandel av försäkringens totalkostnader.

Försäkringspremien påverkas enligt den gällande lagen inte av lantbruksföretagarnas individuella skadebenägenhet. Trots de senaste årens satsningar på lantbruksföretagar-

nas arbetarskydd har det inte skett någon väsentlig minskning i det relativa antalet arbetsskadeanmälningar och ersatta arbets-skador.

Till följd av det nuvarande sättet att bestämma försäkringspremien har lantbruksföretagarnas olycksfallsbenägenhet inte genom försäkringspremien i en så stor utsträckning återverkat på lantbruksföretagens utgifts-utveckling, att alla lantbruksföretagare skulle ha insett vikten av att utveckla den egna verksamheten och betydelsen av en ökad riskmedvetenhet. Därför har en del av försäkringsfallen varit sådana att de hade kunnat förhindras om de försäkrade förhållit sig rationellt till olycksrisken. Antalet arbetsskador skulle sannolikt minska om grunderna för bestämmande av försäkringspremien ändras så att den enskilde lantbruksföretagarens eget handlande direkt påverkar försäkrings-premiens storlek.

Med stöd av det som anförs ovan föreslås att grunderna för bestämmande av en lantbruksföretagares försäkringspremie ändras så att premien räknas med beaktande av de nya arbetsskador som lantbruksföretagaren fått ersättning för inom en i lagen angiven granskningsperiod.

Som granskningsperiod betraktas den tid som lantbruksföretagaren utan avbrott har varit försäkrad under tiden omedelbart före det år som försäkringspremien hänför sig till, dock högst fem kalenderår. Om lantbruksföretagaren inte under granskningsperioden har fått ersättning för en enda arbetsskada, vore han för det sammanlagda beloppet av basdelen och förtjänstdelen berättigad till en 10 procents nedsättning för varje kalenderår under perioden lantbruksföretagare. Nedsättningen kan således utgöra högst 50 procent av den fulla försäkringspremiens belopp. Nedsättningen blir stegvis mindre på så sätt att varje under granskningsperioden ersatt ny arbetsskada minskar den med tio procent, räknat på den icke-nedsatta försäkringspremien.

Vid räknandet av en lantbruksföretagares antal skador under granskningsperioden utgår man från datum för det första ersättningsbeslutet. Nedsättningen minskas endast av ersatta arbetsskador. T.ex. enbart till följd av misstanke om olycksfall eller yrkessjukdom utbetalda undersökningskostnader utgör inget hinder för nedsättning.

Om nedsättningsförfarandet stadgas i det nya 17 § 3 mom. som föreslås bli fogat till

lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Det nya premiesystemet gäller också sådan frivillig grundförsäkring som avses i 21 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Däremot kommer det inte direkt att tillämpas i samband med sådan fritidsförsäkring som avses i samma paragrafs 4 mom. Avsikten är emellertid att systemet för nedsättning av försäkringspremien genom en fristående ändring av försäkringsvillkoren tas i bruk också när det gäller denna typ av olycksfallsförsäkring.

Ordnandet av företagshälsovård för lantbruksföretagare har visat sig vara ett sätt att minska lantbruksföretagarnas olycksfall och yrkessjukdomar. En effektivisering av företagshälsovården är därför särskilt viktigt med avseende på lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring. Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 26 juni 1996 en arbetsgrupp som gavs i uppdrag att utreda de nuvarande problemen inom lantbrukarnas företagshälsovård och lägga fram förslag till organisatoriska och innehållsmässiga åtgärder för att utveckla systemet samt till fortlöpande utvärdering, uppföljning och utveckling av företagshälsovården. Arbetsgruppens mandattid löper ut den 31 december 1996.

Finansiering av frivillig olycksfallsförsäkring

Enligt den gällande lagen deltar staten i finansieringen av den frivilliga arbetsskadeersättning som avses i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare med samma proportionella andel som när det gäller finansieringen av den obligatoriska försäkringens kostnader. Den frivilliga försäkringen utgör delvis ett alternativ till en privat personförsäkring. I den rådande statsekonomiska situationen är det inte motiverat att staten deltar i finansieringen av en sådan försäkringstyp. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare föreslås därför bli så ändrad att statens finansieringsandel av den frivilliga arbetsskadeförsäkringens totalkostnader skall täckas med de försäkringspremier som uppbärs hos de försäkrade.

Andringen föreslås i lagens 15 § 3 mom. Försäkringspremieandelen som bestäms i procent av totalkostnaderna och statsandelen skall årligen justeras genom att från statens andel överförs en så stor andel av totalkostnaderna till försäkringspremieandelen att den

motsvarar den andel av samtliga försäkringars arbetsinkomster som utgörs av de frivilliga försäkringarnas arbetsinkomster. Den del av totalkostnaderna som läggs på premieandelen hänförs till de frivilliga försäkringarna genom stadgandet att premien för en frivillig försäkring är dubbelt större än premien för motsvarande obligatoriska försäkring. Ett stadgande om saken föreslås i 21 § 2 mom. Nuvarande 2—4 mom. blir därmed 3—5 mom.

Verkningarna av den ändring som gäller försäkringspremierna

De föreslagna ändringarna innebär att en lantbruksföretagares individuella omständigheter i större utsträckning än för närvarande inverkar på bestämmandet av försäkringspremien. I oklara fall kan en lantbruksföretagare få frågan om premien har blivit bestämd på rätt sätt prövad genom att anföra grundbesvär till olycksfallsnämnden.

År 1998 kommer beloppet av försäkringspremiens basdel enligt en preliminär beräkning att uppgå till ca 112 mark. Procentsatsen för förtjäntdelen beräknas till ca 0,62. Den totala premien per försäkrad kommer för de obligatoriska försäkringarnas vidkommande att uppgå till ca 467 mark årligen. För de frivilliga försäkringarnas vidkommande kommer den totala premien per försäkrad att uppgå till ca 465 mark årligen. De försäkrades premieandel beräknas år 1998 uppgå till sammanlagt ca 64 miljoner mark.

Systemet för premienedsättning införs stegvis under loppet av fem år. När systemet har kommit i balans beräknas andelen försäkrade som betalar full premie utgöra ca 5 % och andelen försäkrade som får full nedsättning utgöra ca 73 % av samtliga försäkrade. Räknat på 1998 års nivå kommer de lantbruksföretagare som betalar full premie att för den obligatoriska försäkringen betala ca 910 mark och för den frivilliga försäkringen ca 890 mark om året. I fråga om vardera försäkringsformen kommer på motsvarande sätt premierna för de försäkrade som får full nedsättning att vara i genomsnitt ca 450 mark om året.

1.2. Lagen om ändring av lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

1.2.1. Nuläge

Lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen stiftades den 17 januari 1991 (118/91) och trädde i kraft den 1 juli 1991. Syftet med lagen är att trygga lantbruksföretagarnas utkomst under den självrisktid som stadgas i sjukförsäkringslagen. Lagen motiverades med ekonomiska skäl och dessutom ansågs ersättningssystemet ha betydelse för insamling av uppgifter om lantbruksföretagarnas sjuklighet, i syfte att utveckla rehabiliteringen, företagshälsovården och vikariehjälpssamheten. Kostnaderna för systemet betalas av statsmedel.

Statsrådet och lantbruksproducenternas centralorganisationer avtalade om ett dagpenningssystem för självrisktiden i anslutning till lantbruksinkomstutjämnelsen för prissättningsåren 1990/91 och 1991/92.

På den dagpenning som avses i lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen skall tillämpas den i 3 § 1 mom. stadgade tre dagars villkorliga självrisktiden. Dagpenning skall betalas om arbetsoförmågan utan avbrott fortgår minst tre dagar efter dagen för insjuknandet. Om denna tid uppfylls börjar dagpenningen löpa dagen efter insjuknandet.

Enligt lagens 5 § 1 mom. är dagpenningens storlek under självrisktiden 1/480 av den arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare som är fastställd för lantbruksföretagaren då arbetsförmågan inträdde. Dagpenningen ersätter således 75 % av den insjuknades inkomstbortfall. Enligt lagens 5 § 1 mom. räknas dagpenningen på en arbetsinkomst som är minst så stor som minimibeloppet av den årsarbetsförtjänst som stadgas i lagen om olycksfallsförsäkring (608/48). Beloppet på 1996 års nivå är 44 800 mark. Det finns ingen i mark angiven undre gräns för dagpenningsbelopp som betalas ut.

1.2.2. Föreslagna ändringar

I det allmänna sjukförsäkringssystemet enligt sjukförsäkringslagen (64/63) har under de senaste åren gjorts ändringar i syfte att sänka ersättningsnivån. Av statsekonomiska skäl måste också de utgifter minskas som hänförs till lantbruksföretagarnas dagpenningssystem. Därför föreslås att lagens 3 § 1 mom. ändras så att dagpenningssystemets tre dagars självrisktid blir ovillkorlig. Efter ändringen kommer dagpenning inte att betalas för den dag då lantbruksföretagaren insjuknat och för de tre därpåföljande dagarna. Lagens 5 § 1 mom. föreslås bli så ändrad att dagpenningen utgör 1/514 av lantbruksföretagarens arbetsinkomst. Uttryckt i procent kommer dagpenningens nya belopp därmed att utgöra 70 procent av lantbruksföretagarens arbetsinkomst. Dessutom föreslås lagens 5 § 1 mom. bli så ändrad att dagpenningen alltid räknas på arbetsinkomsten enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Eftersom på dagpenningen efter den föreslagna ändringen inte längre tillämpas något minimiförtjänststadgande kan dagpenningen för korta sjukledigheter uppgå till ett obetydligt belopp, både från förmånstagarens och från ersättningssystemets synpunkt. Därför föreslås att till 5 § fogas ett nytt 3 mom. enligt vilket dagpenningen för självrisktiden inte skall betalas ut om den är mindre än 60 mark. Den föreslagna ändringen motsvarar den ändring som redan gjorts i sjukförsäkringslagen.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

2.1. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

Ändringen av premiesystemet i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare beräknas minska arbetsskadeersättningarna så att riskutgifterna för systemet minskar med ca 10 procent. Totalkostnaderna minskar med ca 8 procent. Med beaktande också av de frivilliga försäkringarna beräknas de föreslagna ändringarna spara in följande belopp för staten:

år 1997 ca 5 milj. mk
 år 1998 ca 16 milj. mk
 år 1999 ca 18 milj. mk
 år 2000 ca 18 milj. mk

Siffrorna motsvarar 1996 års indexnivå. I beräkningen beaktas det gradvisa genomförandet av premiereformen. Som statens besparing betraktas dels den direkta besparing, dels den besparing som uppkommer genom folkpensions-, familjepensions- och sjukförsäkringssystemet och genom lagen om pension för lantbruksföretagare.

2.2. Lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

De föreslagna ändringarna beräknas sänka totalkostnaderna för dagpenningssystemet enligt följande:

år 1997 ca 5 milj. mk
 år 1998 ca 13 milj. mk
 år 1999 ca 13 milj. mk
 år 2000 ca 12 milj. mk

Sänkningen kommer i sin helhet staten till godo.

3. Beredningsskeden

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Till grund för propositionen ligger en mellanrapport som den 11 september 1996 gavs av en arbetsgrupp som social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 6 november 1995. Arbetsgruppen för lantbruksföretagarnas socialskydd 1996 skulle utreda hur de för lantbruksföretagarna uppbyggda socialskyddssystemens funktion kunde utvecklas med sikte på de besparingar som avses i regeringsprogrammets tilläggsprotokoll, samtidigt som systemens effektivitet och kontinuitet tryggas. Besparingarna skulle inkludera de pensionspolitiska avgöranden som tillkommit efter regeringsprogrammet. Arbetsgruppen skulle dessutom utreda de av EU-medlemskapet orsakade behoven att justera arbetsinkomstbegreppet.

Representerade i arbetsgruppen var social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenterna MTK, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC, Arbetspensionsanstaltens förbund, Olycksfallsförsäkringsanstaltens förbund, Pensionsskyddscentralen och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenterna MTK:s och Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund

SLC:s representanter fogade en reservation till mellanrapporten.

lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 1997.

4. Ikraftträdande

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1997 och avses bli behandlad i samband med den.

Ändringarna i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare föreslås träda i kraft den 1 januari 1997, dock så att den riskbaserade försäkringspremien för första gången tillämpas på försäkringspremier som hänför sig till år 1998 och så att graderingen av försäkringspremien avser endast tiden efter den 30 juni 1997 och därefter inträffade nya arbetsskadefall som berättigar till ersättning. Det riskbaserade premiesystemet skall således införas stegvis. Ändringarna i

5. Lagstiftningsordning

Enligt 15 a § 2 mom. regeringsformen skall den offentliga makten genom lag garantera var och en rätt att få sin grundläggande utkomst tryggad bl.a. vid sjukdom och arbetsoförmåga. Propositionen leder inte till indragning av förmåner som redan har fallit ut och inte heller till ändringar som upphäver det grundläggande utkomstskydd som avses i det nämnda lagrummet. Lagförslagen kan därför behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförs ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81) 15 § 3 mom., 17 § och i 21 § 1 mom. det inledande stycket,

av dessa lagrum 15 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 19 november 1993 (975/93) och det inledande stycket i 21 § 1 mom. sådant det lyder i lag av nämnda datum (977/93), samt

fogas till 21 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 29 januari 1989 (1313/89) och nämnda lag av den 19 november 1993 (977/93), ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2—4 mom. blir 3—5 mom., som följer:

15 §

Lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel är 33,8 procent och statens andel lika så 33,8 procent av totalkostnaderna, dock så att till lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel skall fogas en procentsats motsvarande den andel av alla försäkringars sammanlagda arbetsinkomster som utgörs av de i 21 § 1 mom. avsedda frivilliga grundförsäkringarnas sammanlagda arbetsinkomster

och så att motsvarande procentsats dras av från statens andel.

17 §

En lantbruksföretagare som är skyldig att uppta i lagen om pension för lantbruksföretagare stadgad försäkring som motsvarar minimipensionsskyddet, skall för tiden för sagda försäkring erlägga försäkringspremie för arbetsskadestydd enligt denna lag.

Försäkringspremien utgörs av en för alla lantbruksföretagare lika stor basdel och av en förtjänstdel som bestäms på den arbetsinkomst som har fastställts för lantbruksföretagare i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare. Försäkringspremiens basdel beräknas på lantbruksföretagarnas andel av de sammanlagda sjukvårdskostnader som har ersatts med stöd av denna lag.

Försäkringspremien nedsätts med 10 procent för varje sådant kalenderår före det år som försäkringspremien hänför sig till, under vilket lantbruksföretagarens gällande försäkring som ger minimipensionsskydd enligt 1 § lagen om pension för lantbruksföretagare har fortgått utan avbrott, likväl för högst fem kalenderår. Varje arbetsskada som har ersatts under denna tid minskar den sänkning som avses här med 10 procent räknat på den icke-nedsatta försäkringspremien.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av olycksfallsförsäkringsanstalten grunderna för försäkringspremien. Premiens storlek skall bestämmas så,

att den motsvarar den i 15 § 3 mom. avsedda försäkringspremieandelen för lantbruksföretagarna.

21 §

På villkor som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer och mot premie enligt 2 mom. kan försäkring enligt denna lag beviljas lantbruksföretagare

En lantbruksföretagares försäkringspremie är dubbelt så stor som försäkringspremien enligt 17 § 2—4 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Lagens 17 § 3 mom. skall likväl första gången tillämpas på försäkringspremier som hänför sig till år 1998. Vid tillämpning av det nämnda momentet beaktas endast tiden efter den 30 juni 1997 och därefter inträffade nya arbetsskadefall som berättigar till ersättning.

2.

Lag

om ändring av 3 och 5 §§ lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 17 januari 1991 om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/91) 3 § 1 mom. och 5 § 1 mom., av dessa lagrum 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 19 november 1993 (978/93), samt

fogas till 5 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 19 november 1993, ett nytt 3 mom. som följer:

3 §

Dagpenning betalas för varje veckodag under den tid arbetsoförmågan fortgår, med undantag av den dag då arbetsoförmågan

inträdde och de tre följande dagarna, högst till utgången av den självrisktid som nämns i 1 §.

5 §
Dagpenningens storlek är 1/514 av den
arbetsinkomst enligt lagen om pension för
lantbruksföretagare som är fastställd för lant-
bruksföretagaren då arbetsoförmågan inträd-
de.

Om beloppet av dagpenningen för själv-
risktiden understiger 60 mark, betalas dag-
penningen inte ut.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997.

Helsingfors den 4 oktober 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister
Sinikka Mönkäre

1.

Lag

om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81) 15 § 3 mom., 17 § och i 21 § 1 mom. det inledande stycket,
 av dessa lagrum 15 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 19 november 1993 (975/93) och det inledande stycket i 21 § 1 mom. sådant det lyder i lag av nämnda datum (977/93), samt
fogas till 21 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 29 januari 1989 (1313/89) och nämnda lag av den 19 november 1993 (977/93), ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2—4 mom. blir 3—5 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

Lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel är 33,8 procent och statens andel lika så 33,8 procent av totalkostnaderna.

Lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel är 33,8 procent och statens andel lika så 33,8 procent av totalkostnaderna, dock så att till lantbruksföretagarnas försäkringspremieandel skall fogas en procentsats motsvarande den andel av alla försäkringars sammanlagda arbetsinkomster som utgörs av de i 21 § 1 mom. avsedda frivilliga grundförsäkringarnas sammanlagda arbetsinkomster och så att motsvarande procentsats dras av från statens andel.

17 §

Lantbruksföretagare, som är skyldig att upptaga i lagen om pension för lantbruksföretagare stadgad försäkring som motsvarar minimipensionsskyddet, skall för tiden för sagda försäkring erlagga försäkringspremie för arbetsskadeskydd enligt denna lag. Till grund för bestämmande av försäkringspremien läggs den arbetsinkomst som fastställts enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av olycksfallsförsäkringsanstalten grunderna för försäkringspremien. Premiens storlek skall bestämmas så, att den motsvarar den i 15 § 3 mom. avsed-

17 §

En lantbruksföretagare som är skyldig att uppta i lagen om pension för lantbruksföretagare stadgad försäkring som motsvarar minimipensionsskyddet, skall för tiden för sagda försäkring erlagga försäkringspremie för arbetsskadeskydd enligt denna lag.

Försäkringspremien utgörs av en för alla lantbruksföretagare lika stor basdel och av en förtjänstdel som bestäms på den arbetsinkomst som har fastställts för lantbruksföretagare i enlighet med lagen om pension för

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

da försäkringspremieandelen för lantbruksföretagarna.

lantbruksföretagare. Försäkringspremiens basdel beräknas på lantbruksföretagarnas andel av de sammanlagda sjukvårdskostnader som har ersatts med stöd av denna lag.

Försäkringspremien nedsätts med 10 procent för varje sådant kalenderår före det år som försäkringspremien hänförs sig till, under vilket lantbruksföretagarens gällande försäkring som ger minimipensionsskydd enligt 1 § lagen om pension för lantbruksföretagare har fortgått utan avbrott, likväl för högst fem kalenderår. Varje arbetsskada som har ersatts under denna tid minskar den sänkning som avses här med 10 procent räknat på den icke-nedsatta försäkringspremi- en.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av olycksfallsförsäkringsanstalten grunderna för försäkringspremi- en. Premi- ens storlek skall bestämmas så, att den motsvarar den i 15 § 3 mom. avsedda försäkringspremieandelen för lantbruksföretagarna.

21 §

På villkor som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer och mot premie enligt 17 § 2 mom. kan försäkring enligt denna lag beviljas lantbruksföretagare.

21 §

På villkor som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer och mot premie enligt 2 mom. kan försäkring enligt denna lag beviljas lantbruksföretagare

En lantbruksföretagares försäkringspremie är dubbelt så stor som försäkringspremi- en enligt 17 § 2—4 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Lagens 17 § 3 mom. skall likväl första gången tillämpas på försäkringspremier som hänförs sig till år 1998. Vid tillämpning av det nämnda momentet beaktas endast tiden efter den 30 juni 1997 och därefter inträffade nya arbetsskadefall som berättigar till ersättning.

2.

Lag

om ändring av 3 och 5 §§ lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 17 januari 1991 om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen (118/91) 3 § 1 mom. och 5 § 1 mom., av dessa lagrum 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 19 november 1993 (978/93), samt

fogas till 5 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 19 november 1993, ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Dagpenning betalas för varje veckodag under den tid arbetsoförmågan fortgår, med undantag av den dag då arbetsoförmågan inträdde, högst till utgången av den självrisktid som nämns i 1 §. *Dagpenning betalas dock inte, om inte lantbruksföretagaren under självrisktiden har varit oförmögen att utföra sitt arbete under minst tre dagar i följd med undantag av den dag då arbetsoförmågan inträdde.*

5 §

Dagpenningens storlek är 1/480 av den arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare som är fastställd för lantbruksföretagaren då arbetsoförmågan inträdde. *Dagpenningen är dock minst 1/480 av det i 28 § 6 mom. lagen om olycksfallsförsäkring nämnda minimibeloppet av årsarbetsförtjänsten.*

Föreslagen lydelse

3 §

Dagpenning betalas för varje veckodag under den tid arbetsoförmågan fortgår, med undantag av den dag då arbetsoförmågan inträdde *och de tre följande dagarna*, högst till utgången av den självrisktid som nämns i 1 §.

5 §

Dagpenningens storlek är 1/514 av den arbetsinkomst enligt lagen om pension för lantbruksföretagare som är fastställd för lantbruksföretagaren då arbetsoförmågan inträdde.

Om beloppet av dagpenningen för självrisktiden understiger 60 mark, betalas dagpenningen inte ut.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1997.
